

VIROSENSUON (KANGASNIEMI) AURINKOVOIMAPUISTON LUONTOYMPÄRISTÖN SELVITYS

WESTWIND OY

Päiväys	16.2.2024
Laatija	Olli-Pekka Siira
Tarkastaja	Satu Lavinen
Hyväksyjä	Pinja Seppälä, WestWind Oy
Projektinumero	12000958 10239371

16.2.2024

Sisällysluettelo

1	Johdanto	3
2	Aineisto ja menetelmät	3
3	Tulokset	4
	3.1 Luontoympäristö	4
	3.2 Uhanalainen eliölajisto	8
4	Johtopäätökset	13
	4.1 Suositukset	13
	Lähdeluettelo	14

16.2.2024

1 Johdanto

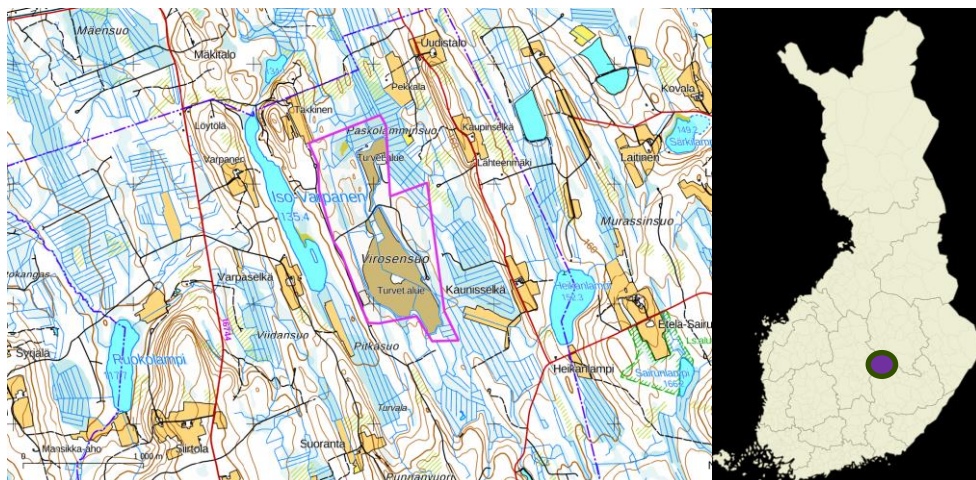
Sitowise Oy suoritti WestWind Oy toimeksiannosta Kangasniemen Virosensuon aurinkovoimapuistohankkeen suunnittelutarveratkaisuhakemukseen liittyvän luontoympäristön selvityksen.

Työstä vastasi FT ympäristöasiantuntija Olli-Pekka Siira. Tilaajan yhteyshenkilönä toimi hankeassistentti Pinja Seppälä.

Työn suorittamiseen osallistuivat Olli-Pekka Siiran (raportointi, paikkatietotulkinta) lisäksi FM Niilo Aro (uhanlaisten lajien rekisteritietojen haku), LuK Matias Hytti (teemakarttojen viimeistely) ja arkkitehti Satu Lavinen (laadunvarmistus).

2 Aineisto ja menetelmät

Paikkatietoaineistona käytettiin Suomen Lajitietokeskuksen uhanalaisten lajien rekisteritietoja, Suomen Metsäkeskuksen Hila-aineistoja ja EU Copernicus CORINE maankäyttöluokitustietoja. EU:n luontodirektiivin IV lajiston potentiaalisen esiintymisen arviointi suoritettiin kirjallisuustarkastelun perusteella (esim. Nieminen ja Ahola 2017).

Kuva 1. Hankealue Kangasniemen pohjoisosassa (MML).

16.2.2024

3 Tulokset

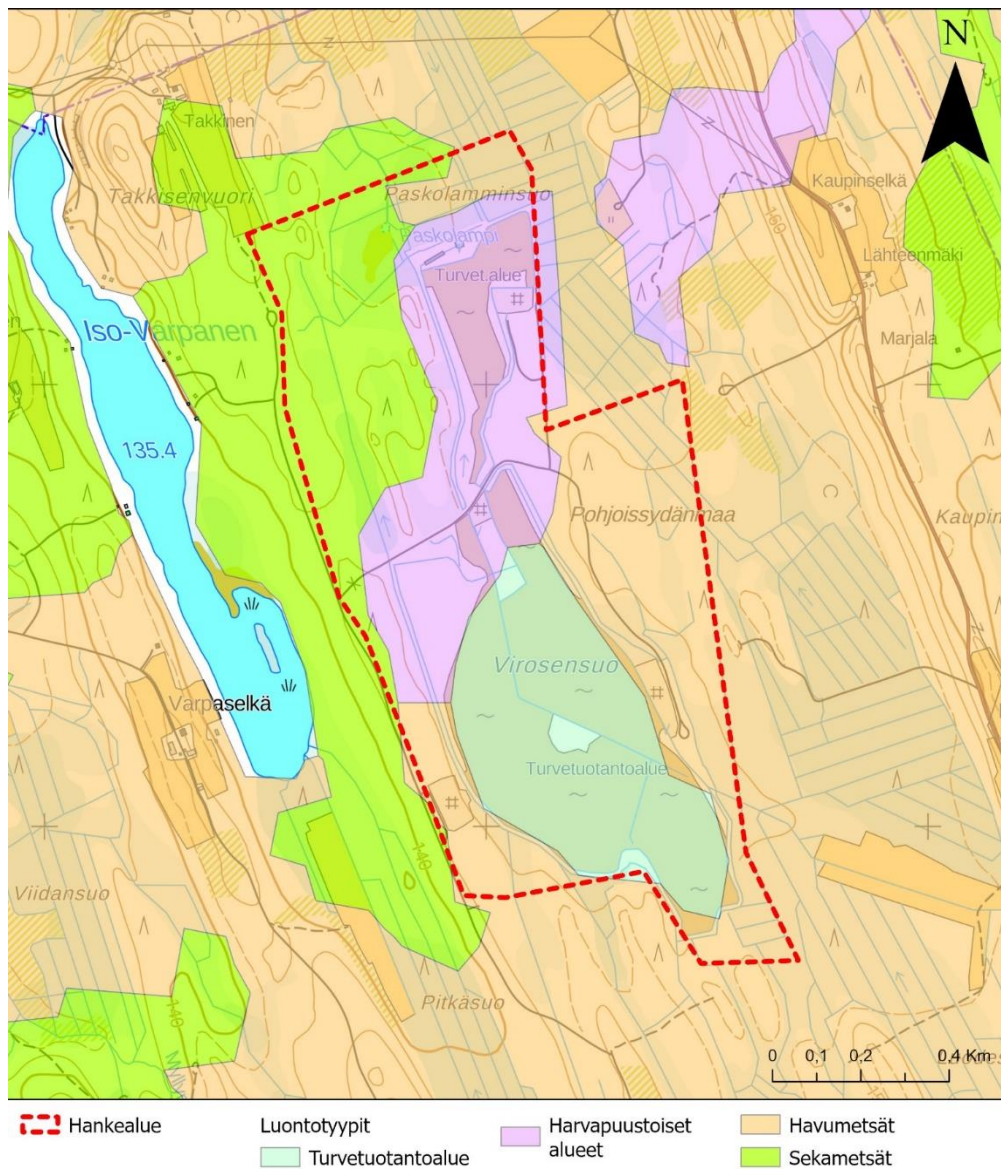
3.1 Luontoympäristö

Noin puolet Virosensuon aurinkovoimapuiston hankealueesta on entistä turvetuotantoaluetta. Turvetuotantoalueen reunamilla on nuorta puustoa, jonka tilavuus on alle 250 m³/ha. Virosensuon hankealueen ulkopuolella kaakkoispuolella on pienialainen kuvio kuusivaltaista metsää, jonka puuston tilavuus on lähes 400 m³/ha. Maankäyttöluokituksessa Virosensuon hankealue jakautuu teolliseen turvetuotantoalueeseen ja havupuuvaltaiseen metsätalousalueeseen.

Pääosa hankealueesta on ravinteisuudeltaan karua. Rehevämpiä korpikasvillisuuteen viittaavia kuusivaltaisia kangasmetsäkuvioita löytyy hankealueen itäpuolella ja pienialaisesti myös hankealueen sisäpuolella.

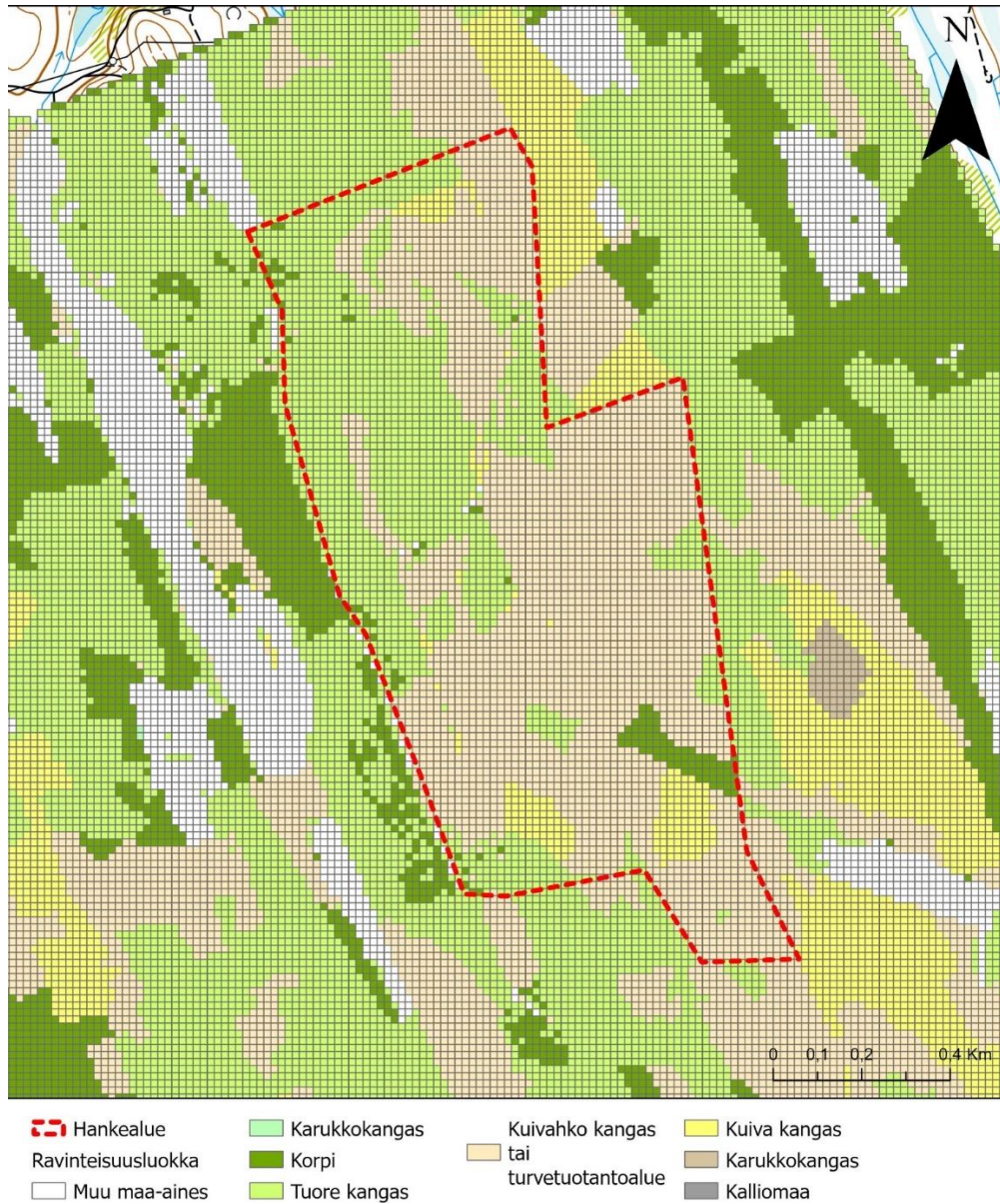

16.2.2024

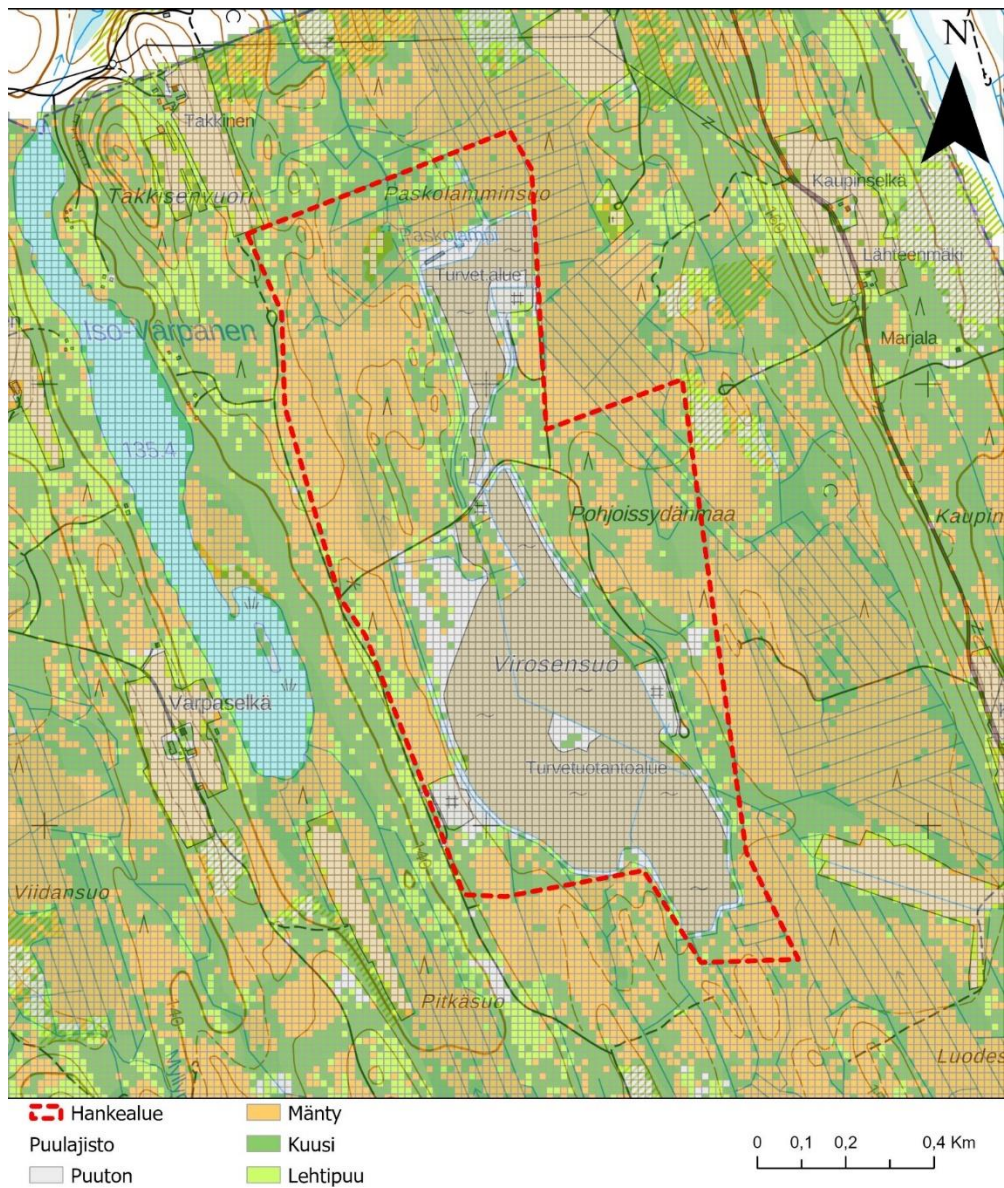
Kuva 2. Virosensuon hankealueen luontotyytit Corine-maankäyttöluokituksessa.

16.2.2024

Kuva 3. Virosensuon hankealueen luontotyypit ravinteisuusluokituksen perusteella arvioituna (paikkatieto Metsäkeskuksen Hila-aineistosta).

16.2.2024

Kuva 4. Virosensuon puulajisto. Valtapuulaji Hila-ruuduissa.

16.2.2024

Kuva 5. Virosensuon hankealueen puuvarannot (metsänvaratiedot Metsäkeskuksen Hila-aineistosta).

3.2 Uhanalainen eliölajisto

Suomen lajitietokeskuksen rekisteritiedoissa Virosensuon hankealueelta ei ole mainintoja luonnonsuojeluasetuksessa mainittujen rauhoitettujen tai uhanalaisten lajien esiintymisestä alueella.

16.2.2024

Arvio luontotyyppien soveltumisesta EU luontodirektiivin IV liitteen lajistolle (ks. Nieminen ja Ahola 2017).

Näistä levinneisyytensä puolesta kyseeseen tulevat:

Nisäkkäät

Ilves (*Lynx lynx* [Linnaeus, 1758])

Karhu (*Ursus arctos* Linnaeus, 1758)

Liito-orava (*Pteromys volans* [LINNAEUS, 1758])

Saukko (*Lutra lutra* [Linnaeus, 1758])

Susi (*Canis lupus* Linnaeus, 1758)

Matelijat ja sammakkoeläimet

Viitasammakko (*Rana arvalis* Nilsson, 1842)

Kovakuoriaiset

Isolampisukeltaja (*Graphoderus bilineatus* De Geer, 1774)

Jättisukeltaja (*Dytiscus latissimus* Blunck, 1923)

Perhoset

Kirjoverkkoperhonen (*Euphydryas maturna* [Linnaeus, 1758])

Sudenkorennot

Lummelampikorento (*Leucorrhinia caudalis* [Charpentier, 1840])

Sirolampikorento (*Leucorrhinia albifrons* [Burmeister, 1839])

Putkilokasvit

Hajuheinä (*Cinna latifolia* (Trevir.) Griseb.)

Suuret petoeläimet susi, karhu ja ilves liikkuvat laajoilla alueilla. Virosensuolla ei ole erityistä merkitystä näille eläimille.

16.2.2024

Liito-oravasta Lajitietokeskuksen rekisteritiedoissa on havaintoja hankealueen kaakkoispuolelta. Luontotyyppi- ja elinympäristöanalyysin perusteella hankealueella ei kuitenkaan ole liito-oravalle sopivaa järeeää kuusivaltaista sekametsää eikä liito-oravalle sopivia siirtymisreittejä. Liito-oravasta ei ole myöskään rekisteritietoja hankealueen sisäpuolelta.

Hankealueella ei ole saukolle sopivaa elinympäristöä.

Viitasammakoille sen sijaan löytyy sopivaa elinympäristöä hankealueen pohjoisosassa Paskolamminsuon alueella. Viitasammakoista ei ole kuitenkaan havaintoja Lajitietokeskuksen rekisterissä. Iso-Varpasen järvi hankealueen länsipuolella vaikuttaisi kuitenkin potentiaaliselta elinympäristöltä viitasammakoille.

Isolampisukeltajalle tai jättilampisukeltajalle hankealueelta ei löydy sopivaa elinympäristöä. Hankealueen vesialueet ovat pitkälti turvetuotannon vaikutuksesta muuttuneita ja kuivuneita.

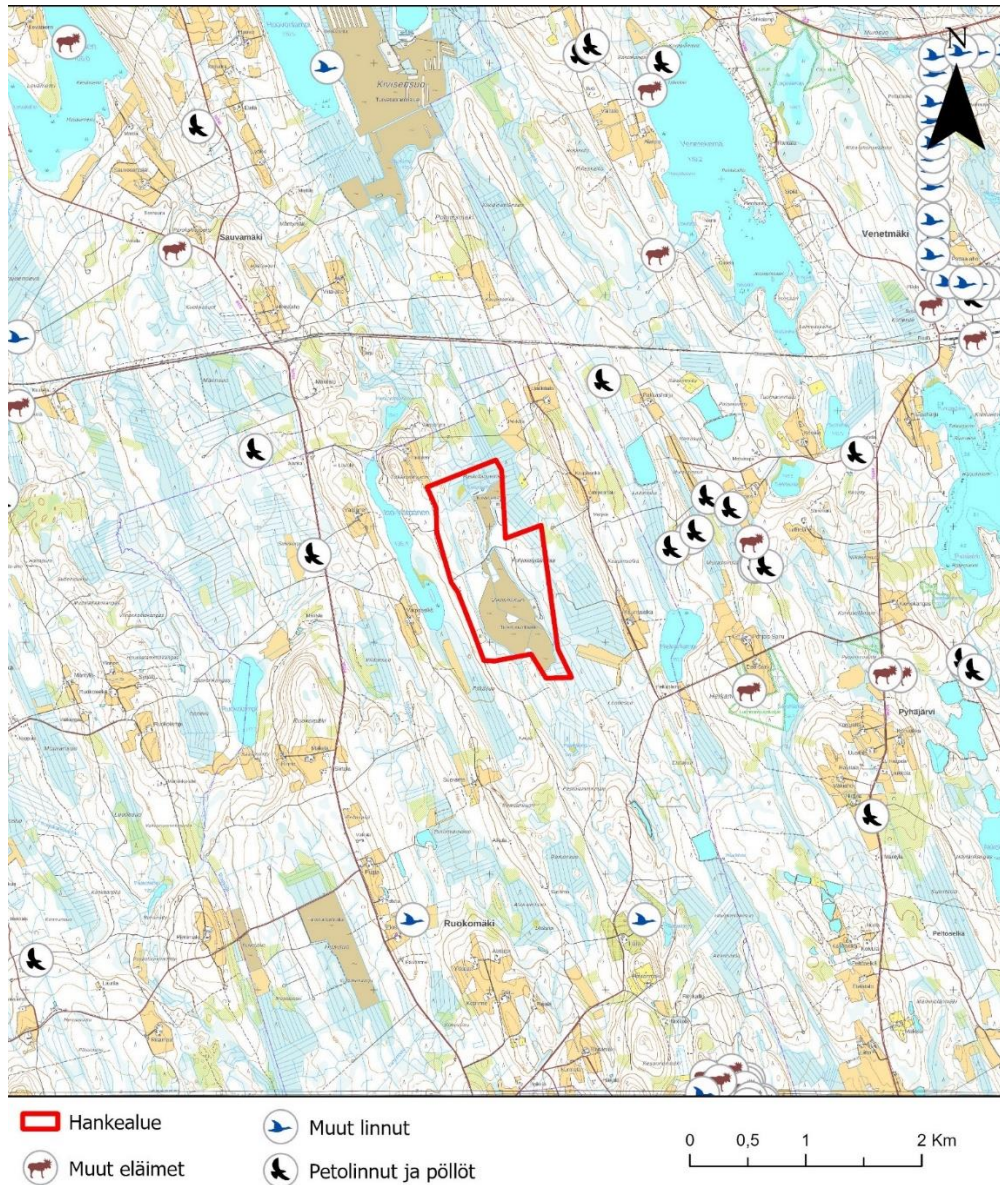
Sudenkorennoille turvekentän avoimet alueet ja sarkaojien kosteikot tarjoavat potentiaalista elinympäristöä.

Hajuheinä on lehtometsien ja rehevien puronvarsien laji. Sen esiintyminen hankealueella lienee epätodennäköistä.

Kirjoverkkoperhoselle turvekenttien karut metsänrajamaastot saattavat tarjota sopivaa elinympäristöä. Lajin toukat käyttävät ravintokasvinaan kangasmaitikkaa, jonka esiintymisestä hankealueella ei ole tietoa.

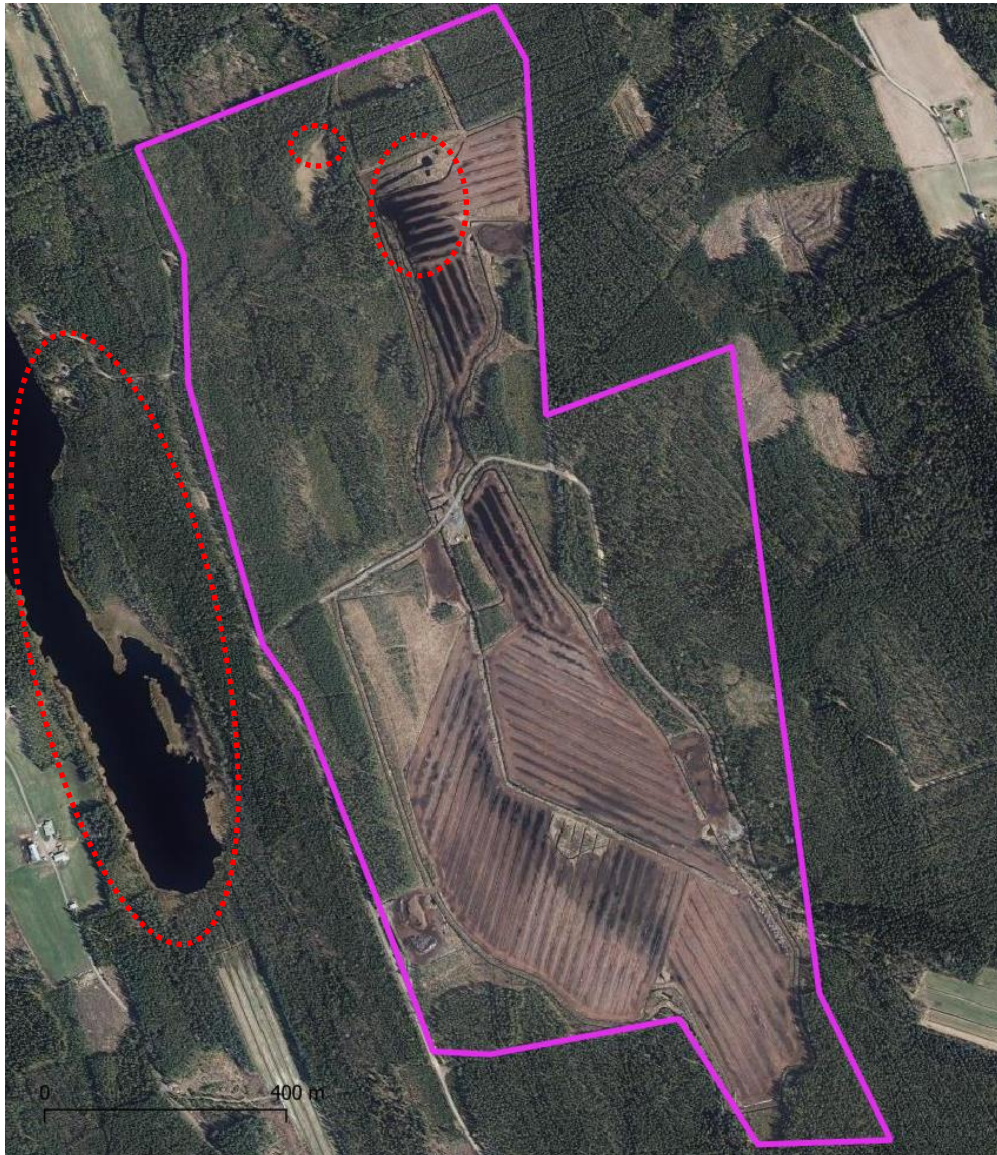

16.2.2024

Kuva 6. Havainnot rauhoitetuista tai uhanalaisista lajeista Virosensuon hankealueella ja hankealueen ympäristössä. Paikkatiedot Suomen Lajitietokeskuksen rekisterissä.

16.2.2024

Kuva 7. Virosensuon hankealueen ympäristön potentiaaliset alueet Viitasammakon elinympäristöksi.

16.2.2024

4 Johtopäätökset

Luontoarvoiltaan alue on suurelta osin heikentynyttä teollisen turvetuotannon vaikutuksesta. Turvesuon ympärillä olevat metsät ovat eri kasvatusluokissa olevaa talousmetsäaluetta. Luontoarvoiltaan arvokasta vanhaa metsää järeytyneine puustoineen alueella ei ole paikkatietoanalyysin perusteella havaittavissa.

Virosensuon hankealueelta ei ole tiedossa Suomen Lajitietokeskuksen rekisterissä havaintoja rauhoitetusta tai uhanlaisesta eliölajistosta.

Alueella saattaa kuitenkin olla potentiaalia viitasammakon lisääntymis- ja elinpaikkana. Alueella saattaa olla merkitystä myös sudenkorennoille. Kirjoverkkoperhosen esiintymistä hankealueella ei voitu poissulkea kirjallisuusselvityksen, rekisteritietojen ja paikkatietotarkastelun perusteella.

4.1 Suositukset

Viitasammakon ja sudenkorentojen sekä kirjoverkkoperhosen esiintymisten todentaminen vaatisi maastokäynnin.

Viitasammakoiden osalta maastokäynti tulisi ajoittaa lajin kutuaikaan huhti-toukokuun vaihteeseen.

Sudenkorentojen osalta paras havainnointiaika on loppukesällä.

Luontotyyppien varmentamiseksi maastokäynti tulisi tehdä kesällä kasvukauden aikana. Samalla todettaisiin kasvilajiston perusteella onko alueella potentiaalia kirjoverkkoperhosen elinympäristöksi.

Pesimälinnustolle alueen merkitys lienee vähäinen pitkään jatkuneen teollisen turvetuotannon ja ympäristön metsätaloustoiminnan vaikutuksesta. Alueen linnustollista arvoa ei kuitenkaan varmuudella pystytä pelkästään karttatarkastelun avulla selvittämään. Hylätty

16.2.2024

turvetuotantoalue saattaa tarjota elinympäristöä suo- ja peltolintulajistolle. Hankealueella saattaa olla merkitystä myös muuttolinnuille. Alueen merkitystä muuttolinnustolle tulisi havainnoida sekä keväällä että syksyllä.

Lähdeluettelo

CORINE maanpeite 2018. https://www.syke.fi/fi-FI/Avoin_tieto/Paikkatietoaineistot/Ladattavat_paikkatietoaineistot#C

Metsäkeskus 2024. Metsänvaratiedot. <https://www.metsakeskus.fi/fi/avoin-metsa-ja-luontotieto/metsatietoaineistot/metsavaratiedot>

Nieminen, Marko ja Ahola, Aapo (toim.), 2017. Julkaisun nimi Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. Suomen ympäristö 1/2017.

Suomen Lajitietokeskus/FinBIF. <http://tun.fi/HBF.75650> (haettu 9.2-13.2.2024).

